

Magyarország Alkotmánybírósága

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

Ügyszám: IV/1447-1/2015.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Ügyszám: <u>IV / 1447 - 2 / 2015</u>	
Érkezett: <u>2015 JUL 08.</u>	
Példány: <u>4</u>	Nézetburok:
Melléklet: <u>Ø</u> db	<u>4</u>

Alulírott

Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 55. § (3) bekezdése alapján az alábbi

útján – az

hiánypótlást

terjesztem elő:

A Tisztelt Alkotmánybíróság 2015. június 2. napján kelt levelében felhívta a kérelmezőt, hogy az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 55. § (3) bekezdése alapján alkotmányjogi panasz indítványának hiányát pótolja, tekintettel arra, hogy az nem tartalmaz kellő alkotmányossági szempontú indokolást arra nézve, hogy a támadott határozat Alaptörvényben biztosított jogát mennyiben és miért sérti.

A Tisztelt Alkotmánybíróság felhívásának eleget téve alkotmányjogi panasz indítványomat az alábbi indokolással egészítem ki.

A) Tisztességes eljáráshoz való jog sérelme

Az Alkotmánybíróság 6/1998.(III. 11.) határozata alapján a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, melyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. A tisztességes eljárásnak általánosan és nem vitatottan elismert elvi eleme a fegyverek egyenlősége. Az Alkotmánybíróság határozatban utalt arra, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye. A fair trial tehát olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás "méltánytalan" vagy "igazságtalan", avagy "nemtisztességes".

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

A tulajdonjog megállapítása iránti perben eljáró bíróságok mindegyikének sorozatos, az alperesre nézve egyoldalúan hátrányos jogsértése olyan eljárást eredményezett, amely lehetetlenné tette az anyagi igazság érvényre juttatását, és végső soron az alperes tulajdonhoz való jogának sérelmére vezettek.

Az eljárt bíróságok az alperesi bizonyítási indítványoknak nem adtak helyt, azok mellőzését pedig ítéletükben nem indokolták meg. A felperes által előadottakat mindegyik eljárt bíróság kritika nélkül fogadta el, a felperes által előterjesztett, bizonyítottan hamis okiratok alapján állapította meg a tényállást. Az alperes viszontkeresetén alapuló felperesi pozícióját a bíróságok érdemben figyelmen kívül hagyták, így sorozatos jogsértéseikkel a bíróság előtti egyenlőség elvébe ütköző módon jártak el.

A tisztességes eljáráshoz való jog követelménye egy olyan jogalkalmazói eljárást jelent, mely a jogállam értékrendjének megfelelő, a demokratikus alkotmányfejlődés során kikristályosodott alapelvek és szabályok alapján zajlik. Ennek keretében biztosítani kell, hogy mindenki egyenlő és azonos esélyekkel vehessen részt az eljárásban: a tisztességes eljárás lényege, hogy minden fél azonos jogokat gyakorol és minden felet azonos kötelezettségek terhelnek. Biztosítani kell annak lehetőségét, hogy mindkét fél részletesen kifejthesse jogi és ténybeli álláspontját, csatolhassa bizonyítékait, megismerhesse a másik fél beadványát, észrevételeket tehessen, indítványokat terjeszthessen elő.

Az eljárt bíróságok egyoldalú, felperesnek kedvező eljárási cselekményeivel súlyosan sértették a tisztességes eljárás elvét, amely a Kúria Gfv.VII.30.074/2014/9. számú ítéletének alaptörvényellenességéhez vezettek.

Álláspontunk szerint az eljárás Alaptörvénybe ütköző volta az alábbi visszasságokban és jogsértésekben kristályosodik ki:

A/1. Alperes a peres eljárás során indítványozta, hogy a szövetkezeti tagokat tanúként hallgassák ki annak érdekében, hogy megállapítható legyen, mi hangzott el az 1996. december 20-i közgyűlésen. Álláspontunk szerint a tanúvallomások olyan jelentős körülményeket tártak volna fel, amelyek egyértelműen megállapíthatóvá tették volna, hogy sem a közgyűlést megelőzően, sem a közgyűlésen nem került szóba a [REDACTED] ingatlanok jogi sorsa, így egységes akarat sem alakulhatott ki a tagokban az ingatlanok tulajdonjogának átruházására. Ezzel szemben az eljárt bíróságok nem csak, hogy elutasították az alperesi indítványokat, hanem azt ítéletükben nem indokolták meg.

A/2. Az eljárt bíróságok megsértették az alperes tisztességes eljáráshoz való jogát, amikor az alperes azon indítványát, amely szerint a bíróság keresse meg az illetékes földhivatalalt az eredeti okiratok beszerzése végett, nem adott helyt.

Az eljárt bíróságok mindegyike eredeti okiratok hiányában, kizárólag a rendelkezésre álló másolatokra alapítottan hozott döntést, ami álláspontunk szerint ellentétes a bíróságokat terhelő ténymegállapítási kötelezettség lényegével, mivel a másolatok valódiságát tekintve alapos kétség merült fel.

Alperes a 2012. április 17. napján tartott tárgyaláson a korábbi indítványait megalapozva felmutatta az elsőfokú bíróságnak a per alapjait is képező, 1996. december 4. napján kelt vagyonmegosztási javaslat eredeti és valótlan tartalmú hitelesített földhivatali és cégbírósági példányait, amelyekből egyiket a földhivatalhoz másikat a cégbíróságra nyújtotta be felperes, **ennek ellenére az elsőfokú bíróság nem rendelt ki okmányszakértőt, és nem kereste meg a földhivatalt illetve a cégbíróságot, továbbá nem tett eleget feljelentési kötelezettségének sem annak ellenére, hogy jelen esetben ez felfüggesztést jelentett volna.** A fenti kérdésekre a bíróság nem tért ki az ítélet indokolásában sem.

A/3. A Kúria Gfv.VII.30.074/2014/9. számú ítéletében 11. oldalán az alábbi ténymegállapítást tette: „A Kúria osztotta az eljárt bíróságok azon egyező álláspontját, miszerint a szövetkezetben maradtak által aláírt 1996. december 4-i megállapodás, a szövetkezeti igazgatósági tagjainak aláírásával ellátott, a volt elnök által záradékolt vagyonmegosztási javaslat, az 1996. december 20-i közgyűlési jegyzőkönyv

hitelesítői által aláírt, és ügyvéd által ellenjegyzett közgyűlési határozatokról készült kivonat tartalma alapján megállapítható, hogy a felperes tulajdont szerzett, és pedig részleges átalakulás folytán, annak napjával". A Kúria ezen ténymegállapítása nem csupán a bizonyítékok figyelmen kívül hagyását, hanem valótlan iratokra alapított döntéshozatalát jelenti, ami összeegyeztethetetlen a polgári eljárásjog alapelveivel, és ellentétes a Pp. 206. § (1) bekezdésével, mivel az 1996. december 20-i közgyűlésen nem keletkezett ügyvéd által ellenjegyzett olyan okirat, amely a tulajdonjog átruházásáról szólt volna.

A/4. Az elsőfokú ítélet kézbesítését igazoló tértivevénybe ismeretlenek szándékosan beleírtak, amely alapján az alperesi fellebbezést a másodfokú bíróság elutasította.

Az alperes részére az elsőfokú ítélet 2012. május 3. napján lett kézbesítve, mivel a 2012. április 24. napján megkísérelt kézbesítés sikertelen volt, így a fellebbezési határidő május 18. napján telt le. Az alperes a fellebbezést május 18. napján postára adta, így fellebbezése törvényes határidőn belül feladásra került.

A tértivevényen az átvevő neve feletti „átvétel ideje” rovatban szereplő időpont kitöltése nem felel meg a valóságnak, azt nem I. r. alperes jogi képviselője írta [redacted] ügyvédjelölt, aki az ítéletet 2012. 05. 03-án átvette, és az üres rovatot nem töltötte ki), a vétív ezen oldalán szereplő Magyar Posta Zrt. feliratú dátumos (2012.05.03.) körbélyegző kétséget kizáróan bizonyítja, azt, hogy a [redacted] az ítéletet 2012. 05. 03-án vette át. A tértivevénybe valaki szándékosan valótlan adatot írt bele, mivel a kézbesítő írása és az átvevő [redacted] írása mellett – egy szemmel láthatóan más kézírás is van az iraton. A másodfokú bíróság az alperes fellebbezését hivatalból elutasította arra alapozva, hogy a hogy I. r. alperes jogi képviselője a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a [redacted] 2012. április 24. napján átvette.” A végzés ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, amely folytán a Kúria, mint másodfokú bíróság az alperes által előadottakat megalapozottnak találta, és az eljárás folytatására utasította. Álláspontunk szerint az eljáró bíróság nem biztosította az alperes azon jogát, hogy az irat változatlan formában maradjon az eljárás végéig. Tudomással bírnak arról, hogy a Kúria, mint másodfokú bíróság az alperes jogsérelmét megfelelően orvosolta, így az jelen alkotmányjogi panaszunk tárgyát nem képezheti, ugyanakkor álláspontunk szerint a fenti eset is a jogsértések számosságát igazolja a peres eljárás vonatkozásában.

A/5. Ugyancsak sértette az alperes tisztességes eljáráshoz való jogát az elsőfokú bíróság, amikor az ítélet alapjául szolgáló jegyzőkönyvet később írta meg, mint magát az ítéletet.

Az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes az elsőfokú bíróság kezelőirodájában 2012. április 18. napján tekintette meg, a jegyzőkönyv viszont 2012. április 19. napján került hangfelvétel útján írásban rögzítésre, így a jegyzőkönyvre sem lehetett észrevétel tenni. Álláspontunk szerint utólagos jegyzőkönyvezés esetén nem lehetséges olyan ítéletet hozni, amely a tárgyaláson elhangzottakat azok teljességében tartalmazza, mivel az ilyen ítélet indokolása az eljáró bíró emlékezőtehetségén múlik.

A/6. Ellentétes volt a tisztességes eljárás követelményével a bíróság eljárása, amikor a bíróság 18. G. tanácsa által tárgyaló ügy az eljárás felfüggesztése (és nem szünetelése) után új bírói tanácsra lett szignálva. Véleményünk szerint az ilyen eljárás szabálytalan, tekintettel arra a gyakorlatra, amely szerint az érintett bíróságon az ügyeket tárgyaló tanácsok felfüggesztés esetén folytatják az ügy tárgyalását. Az ügyek ilyen jellegű átszignálása sérti a törvényes bíróhoz való jogot, mint a tisztességes eljáráshoz való jog egyik lényegi elemét.

A/7. A 18. G. tanács által hozott végzéseket az eljáró 7.G tanács figyelmen kívül hagyta, ezekre nem tért ki, a korábban végzéssel tett bírói felhívásokban foglalt szankciókat nem alkalmazta.

Álláspontunk szerint a Pp. 227. § (1) bekezdése, amely szerint „Amennyiben a törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a saját határozatához abban a perben, amelyben azt hozta, kötve van, mégpedig a határozat kihirdetésétől kezdve, ha pedig a határozat kihirdetve nem volt, annak közlésétől kezdve”, nem hagyható figyelmen kívül az új bírói tanácsra történő kiszignálás során sem.

A/8. Az Elsőfokú Bíróság a 2012. április 17. napján tartott tárgyalás után a berekesztést követően ítélethozatalra visszavonult, majd ezt követően behívta a feleket, ahol közölte, hogy az illeték kiszámítása miatt fontos lenne a pertárgy értéke. Előadta, hogy azt a keresetben nem találta meg a perrel érintett ingatlanok értékét (abban csak a már törölt jelzálogjog értéke volta megjelölve), majd **annak ellenére, hogy nem nyilatkoztunk a tárgyaláson a berekesztés előtti részhez kérte magnón rögzíteni, hogy az ingatlanok értékét a felek 17.500.000.-Ft – ban állapítják meg.**

B) A jogorvoslathoz való jog sérelme

Álláspontunk szerint mind a másodfokú bíróság ítélete, mind a Kúria ítélete sérti az alperes Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt jogorvoslathoz való jogát azzal, hogy olyan formai eljárást folytattak le, amely során érdemben nem reflektáltak az alperes által előadottakra. Az ilyen jogorvoslat álláspontunk szerint ellentétes az Alkotmánybíróság gyakorlatával, amely szerint „a jogorvoslathoz való jog tényleges érvényesüléséhez a „jogorvoslás” lehetősége is szükséges, vagyis az, hogy a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát.” (49/1998. (XI. 27.) AB hat.)

Az alperes elsőfokú ítéletével szemben benyújtott fellebbezése, valamint a másodfokú ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelme a jogorvoslati eljárásokban nem került érdemben elbírálásra, mind a másodfokú bíróság, mind a Kúria kritika nélkül vette át az eljáró bíróságok ítéleteinek indokolását, az abban foglalt, az alperes által előadott eljárási és anyagi jogsértéseket figyelmen kívül hagyta.

C) A tulajdonhoz való jog sérelme

C/1. Súlyosan sértették az eljáró bíróságok az alperes tulajdonhoz való jogát, amikor döntésükben olyan módon, olyan okiratra alapozva állapították meg a felperes tulajdonszerzését, amely módon, és amely okirat – figyelembe véve a XXV. polgári elvi döntést, és a polgári jog, továbbá az ingatlan-nyilvántartási jognak a tulajdonszerzése vonatkozó alapvető követelményeit – alkalmatlan volt a felperes tulajdonszerzésére, így az alperest jogszerűtlenül fosztották meg tulajdonától.

A tulajdonhoz való jog az állammal, így az igazságszolgáltatás szerveivel szemben olyan közjogi igényt fejez ki, amely szerint az államnak főszabályként – kivételes esetektől eltekintve, amelyeket azonban szintén az Alkotmánynak kell tartalmaznia – tartózkodnia kell az alapjog alanyának tulajdonosi pozíciójába való behatolástól. A tulajdonhoz való jog az államra másrészt azt a kötelezettséget rója, hogy köteles biztosítani a tulajdonhoz jutás elvi lehetőségét és a már megszerzett tulajdon védelmét, illetve a tulajdonjog korlátozása elleni garanciákat.

A tulajdonhoz való jog alapja a tulajdonnal való szabad rendelkezés joga, korlátozására pedig kizárólag törvény alapján lehetséges, az is csak akkor, ha az elkerülhetetlen, tehát kényszerítő okkal történik, továbbá, ha a súly a elérni kívánt célhoz képest arányos.

Álláspontunk szerint az eljáró bíróságok ítéleteikkel a valósággal ellentétesen állapították meg az alperes tulajdon átruházásra irányuló akaratát, megsértve a tulajdon védelmének garanciális alapjait. A bírói döntések olyan okiraton alapulnak, amely okirat az alperes tulajdon átruházási szándékát nem tartalmazza, felülírva ezzel a tényleges alperesi akaratot, valamint megfosztva ezzel az alperest jogos tulajdonától.

A XXV. polgár elvi döntés értelmében az ingatlan tulajdonjogának átruházására vonatkozó megállapodásnak négy feltételnek kell megfelelnie ahhoz, hogy érvényes legyen. 1.) Az okiratból ki kell tűnnie, hogy mely személyek között jött létre a megállapodás. Jelen esetben nem áll rendelkezésre olyan okirat, amelyben mindkét fél, azaz a felperes és az I. r. alperes aláírt, kizárólag az egyik „szerződő fél” nevében született ilyen „szándéknyilatkozat”. 2.) Az ingatlanok pontos adatait, természetbeni címét, helyrajzi számát kifejezetten tartalmaznia kellett volna. Alperes álláspontja szerint felperes által a vagyonmegosztási javaslatba – kifejezetten elismert – beleírt utolsó mondat, amely szerint „*A jelen felsorolásban nem szereplő vagyontárgyak, tartozások, követelések, peres ügyek a Kft. tulajdonába, illetve illetékességébe kerülnek*”, tételesen nem sorolja fel az ingatlanok természetbeni címét, helyrajzi számát. 3.) Ugyancsak nem tartalmazza a vagyonmegosztási javaslat az ingatlanok értékét, ugyanis a felek az ingatlanok jogutódláskori értékét nem is állapították meg, mivel a jogutódlás során sem állapodtak meg azok jogi sorsáról. 4.) A Ptk. 205. § (1) bekezdése alapján a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. Az átruházási megállapodásnak elengedhetetlen kelléke az átruházási szándék kifejezett megnyilvánulása, okiratba foglalása. Az peres eljárás során egyik bíróság részére sem állt rendelkezésre olyan okirat, amely a perbeli ingatlanok vonatkozásában az átruházási szándékot kifejezhette volna.

C/2. Az eljáró bíróságok által hivatkozott 1996. december 4-i vagyonmegosztási megállapodás csak annyit tartalmaz, hogy melyek azok az – ingatlanon kívüli – vagyontárgyak, amelyek a szövetkezetben maradó tagok és a kívülálló üzletrész tulajdonosok tulajdonában maradnak. A vagyon megosztási javaslat tervezetét nem a szövetkezet maradó és volt tagjai írták alá, hanem az igazgatóság, ezért ezen irat még akkor sem lenne érvényes szerződés, ha tartalmazna bármilyen utalást az ingatlanokra vonatkozóan. **Az 1996. december 20-i közgyűlésen nem határoztak a per tárgyát képező ingatlanok jogi sorsáról, nem is képezte az a közgyűlés napirendi pontját, így a közgyűlési határozatok alapján sem lehet arra következtetni, hogy az ingatlanok átruházásához az I. r. alperes kifejezetten és kölcsönösen hozzájárult volna.** A közgyűlési határozatoknak ugyanis álláspontunk szerint nem csupán a közgyűlési határozatokra irányadó szabályoknak kell megfelelniük, hanem a tulajdonjog-átruházásra irányadó rendelkezéseknek is meg kellett volna felelniük, azaz rendelkeznie kellett volna a Ptk. 365. §-ában leírt és a Gt. (1988. évi VI. tv.) 332. §-ában leírt jogszabályi kellékekkel.

Mindegyik eljáró bíróság figyelmen kívül hagyta továbbá azt a tényt, hogy az 1996. december 4. napján kelt vagyonmegosztási javaslat időpontjában a **felperes jogi személy nem létezett, így tulajdonszerzésre vonatkozó akaratát sem rendelkezhetett.** Amennyiben a felperes az ingatlanokon tulajdont kívánt volna szerezni, ezen akaratát az 1996. december 20-i közgyűlésen kellett volna kifejeznie. Az eljáró bíróságok – így a Kúria – döntésének alapjául szolgáló okiratok nem arról szólnak, ami az eljáró bíróságok ítéletéből kitűnik, ezek alapján, ilyen módon pedig nem állapíthatták volna meg a felperes tulajdonszerzését.

Álláspontunk szerint a tulajdon védelme azért van körülbástyázva a jogalkotó által garanciális elemekkel, mivel a tulajdonhoz való jog biztosítja az egyén számára az anyagi értelemben vett függetlenség és kibontakozás lehetőségét, a tulajdon a piacgazdaság egyik legfontosabb alapintézménye. Az ingatlan tulajdonjogának megszerzésére vonatkozó, a XXV. PED-ben rögzített feltételek azt a célt szolgálják, hogy a közhiteles nyilvántartásban tulajdonosként szereplő személyt védelemmel lássa el a tulajdonjogának megsértésére irányuló kísérletekkel szemben, így tulajdonvédelmi eszköznek minősül. Ezen tulajdonvédelmi eszköz csak akkor tudja rendeltetését betölteni, amennyiben az az állami jogalkalmazás során is maradéktalanul érvényesül.

Budapest, 2015. május 5.

